

Međunarodni dan pismenosti

- ideja o obilježavanju Međunarodnoga dana pismenosti prihvaćena je **17. studenoga 1965.** u Teheranu, na Svjetskoj konferenciji ministara obrazovanja o iskorjenjivanju nepismenosti
- cilj: upozoriti na, još uvijek prisutan u svijetu, problem *n e p i s m e n o s t i*
- više od 40 godina UNESCO slavi *Međunarodni dan pismenosti*, podsjećajući međunarodnu zajednicu da je

PISMENOST ljudsko pravo i temelj svih učenja; temelj za cjeloživotno učenje

- pismenost je jedno od **temeljnih ljudskih prava**, a obuhvaćeno je pravom na obrazovanje te predstavlja temelj za stjecanje znanja, osoban razvoj pojedinca i napredak društva u kojem živimo
- danas pojam pismenosti nije više vezan samo uz sposobnost čitanja i pisanja, već je zašao u sva područja života i označava:
 - a) **sposobnost pronalaženja,**
 - b) **sposobnost razumijevanja i**

c) **sposobnost korištenja informacija** u svrhu boljeg osobnog napredovanja u obrazovanju, zdravlju, radu, kulturnom i društvenom životu

- obilježavanjem ovog dana želi se potaknuti djecu i mlade da otkriju radost čitanja i učenja te da se ostvari njihovo pravo na obrazovanje u zemljama širom svijeta

U svom dokumentu posvećenom pismenostima 21. stoljeća UNESCO, naglašavajući njihovu nužnost za pojedinca i društvo u digitalnom okruženju, naziva ih *pismenostima opstanka*, preživljavanja (survival literacies) sugerirajući time da je razvoj društva i pojedinca nemoguć bez posjedovanja vještina bitnih šest vrsta pismenosti (Horton, 2007.) .

U *pismenosti opstanka* uvrštava sljedeće:

1. Osnovna pismenost,
2. Računalna pismenost,
3. Medijska pismenost (obuhvaća pristup medijima, njihovo razumijevanje i kritički pristup sadržajima),
4. Obrazovanje na daljinu i e-učenje (obuhvaća niz vještina potrebnih za učenje u online okruženju; odnosi se na sposobnost korištenja elektroničkih sustava za učenje na daljinu),
5. Kulturalna pismenost (podrazumijeva znanje- kako zemlje, religije, etničke grupe, tradicionalna vjerovanja, simboli, običaji i oralna tradicija utječu na stvaranje, spremanje, zaštitu, arhiviranje, postupanje s informacijama te širenje informacija i znanja korištenjem tehnologija) i

6. **Informacijska pismenost** (je najsloženija od navedenih pismenosti jer sadrži elemente svih prethodnih; informacijska pismenost se poučava u školi i **knjižnici**, a postoji nekoliko standarda koji daju okvir za poučavanje).

Zašto je pismenost važna?

Pismenost je ljudsko pravo, sredstvo osobnog osnaživanja i sredstvo za društveni i ljudski razvoj.

Obrazovne mogućnosti ovise o pismenosti.

Pismenost je u središtu osnovnog obrazovanja za sve i važna je za iskorjenjivanje siromaštva, smanjenje smrtnosti djece,

ograničavanje rasta populacije, postizanje rodne ravnopravnosti i osiguravanje održivog razvoja, mir i demokraciju.

Postoje dobri razlozi zašto je pismenost u srži obrazovanja **za sve**:

- kvalitetno osnovno obrazovanje osposobljava učenike s vještinama pismenosti za život i daljnje učenje;
- veća je vjerojatnost da će pismeni roditelji poslati svoju djecu u školu;
- pismeni ljudi imaju bolji pristup obrazovnim prilikama, a
- pismena su društva bolje usmjerena prema razvoju!